

Ontologii narative în tehnologia blockchain

Nicolae Sfetcu

04.08.2019

Sfetcu, Nicolae, "Ontologii narative în tehnologia blockchain", SetThings (4 august 2019), DOI: 10.13140/RG.2.2.33109.99048, URL = <https://www.setthings.com/ro/ontologii-narative-in-tehnologia-blockchain/>

Email: nicolae@sfetcu.com

Acest articol este licențiat Creative Commons Attribution-NoDerivatives 4.0 International. Pentru a vedea o copie a acestei licențe, vizitați <http://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/>.

Extraxt din:

Sfetcu, Nicolae, "Filosofie tehnologiei blockchain - Ontologii", SetThings (1 februarie 2019), MultiMedia Publishing (ed.), DOI: 10.13140/RG.2.2.25492.35204, ISBN 978-606-033-154-4, URL = <https://www.setthings.com/ro/e-books/filosofia-tehnologiei-blockchain-ontologii/>

Ontologia socială este preocupată de natura lumii sociale, de constituenții sau blocurile de construcție ale entităților sociale în general. Unele teorii susțin că entitățile sociale sunt construite din stările psihologice ale oamenilor, altele că sunt construite din acțiuni, iar altele din practici, iar alte teorii neagă chiar că se poate face o distincție între social și non-social. Una dintre modalitățile de a clarifica afirmațiile privind construirea entităților sociale este de a folosi diferite forme ale relației de superveniență¹. Un avantaj a relației de superveniență este acela că permite relativ ușor articularea de distincții

---

¹ Superveniența este o relație între seturi de proprietăți sau seturi de fapte. Se spune că X supervine pe Y dacă și numai dacă este necesară o distincție în Y pentru ca orice distincție în X să fie posibilă.

importante în moduri precise. Dar pot exista și deficiențe bine cunoscute în ceea ce privește relația de superveniență. (Fine 2001) Pentru blocurile sociale ale lumii sociale se pot pune în discuție diferite alte relații, în afară de superveniență, inclusiv identitate, părți, fuziune, agregare, stabilirea apartenenței, constituție și fundamentare. (List and Pettit 2011)

Pentru Paul Ricoeur², există o ordine și o structură a istoriei transmise prin narația istoriei, altfel istoria ar fi neinteligibilă. Dar evenimentele și faptele din această istorie narată perturbă ordinea dominantă și o reordonează.

Ricoeur a examinat o serie de forme diferite de discurs extins, începând cu discursul metaforic. Discursul narativ este una din formele investigate de Ricoeur, (Pellauer and Dauenhauer 2002) configurând concepte eterogene care identifică acțiunile într-un moment în care un lucru se întâmplă nu numai după altceva, ci și din cauza altui lucru dintr-o poveste sau istorie care poate fi urmată. Reformează evenimentele fizice ca evenimente narative, care au sens deoarece spun ceea ce se întâmplă într-o poveste sau într-o istorie. Narațiunile sunt întotdeauna o sinteză a conceptelor eterogene care configurează episoadele povestirii.

În *Time and Narrative*, Ricoeur a subliniat importanța ideii unei identități narative. (Ricoeur 1988) Argumentul lui Ricoeur privind individualizarea continuă printr-o succesiune de etape. El pornește de la filozofia limbajului și de la problema identificării referinței la persoane ca indivizi în sine, nu doar lucruri. Aceasta duce la

---

² Paul Ricoeur a fost un filosof francez preocupat de antropologia filosofică în tradiția filozofiei reflexive franceze. Ricoeur a ajuns la concluzia că, pentru a studia în mod corespunzător realitatea umană, trebuie să se combine descrierea fenomenologică cu interpretarea hermeneutică, dezvoltând astfel o teorie a interpretării care ar putea fi altoită pe fenomenologie. În timp ce limbajul filozofic își propune mereu conceptele univocale, limbajul utilizat în realitate este întotdeauna polisemic, astfel încât toate utilizările limbajului necesită în mod necesar interpretare. În lucrarea sa ulterioară a pus un accent tot mai mare pe faptul că trăim în timp și în istorie. (Pellauer and Dauenhauer 2002)

considerarea subiectului vorbitor ca agent, trecând prin semantica acțiunii pe care Ricoeur o învățase din filosofia analitică. Apoi vine ideea că sinele are o identitate narativă. (Pellauer and Dauenhauer 2002)

Paradigma narativă este o teorie a comunicării conceptualizată de Walter Fisher, (Fisher 1984) care susține că toate comunicările semnificative au loc prin povestirea sau raportarea evenimentelor. Povestirile sunt mai convingătoare decât argumentele. Povestirile au puterea de a include începutul, mijlocul și sfârșitul unui argument. (Rowland 1988)

Raționalitatea narativă necesită coerență și fidelitate, (Dainton and Zelley 2011) Coerența narativă este gradul în care o poveste are sens. Fidelitatea narativă este gradul în care o poveste se încadrează în înțelegerea prealabilă a observatorului. Paradigma narativă este în general considerată o teorie interpretativă a comunicării. (Spector-Mersel 2010)

Wessel Reijers și Mark Coeckelbergh descriu ontologic tehnologia prin referire la lanțul digital în continuă creștere, care conține înregistrări ale tranzacțiilor. (Reijers and Coeckelbergh 2018) Blockchain este format din codul de programare ca o secvență de simboluri care poate fi citită de dispozitivele de calcul. Acest cod are o dimensiune semnificativă umană și socio-instituțională. John Searle oferă o teorie ontologică a realității sociale care explică asemănarea dintre lege și codul de programare, indicând originea lor lingvistică. Originea anumitor fenomene artificiale, numite fapte instituționale, este trasată înapoi la entitățile lingvistice numite declarații de funcții de stare. (Searle 2010, 13) Actul lingvistic al acordului (actul de vorbire) are ca rezultat o nouă realitate: (Searle 2006, 69) oferă părții convenite un nou set de drepturi digitale și

îndatoriri, regulile constitutive care definesc ontologia mediului TIC respectiv. (Reijers and Coeckelbergh 2018)

Declarațiile privind funcțiile de stare cuprind atât aspecte de natură internă (aspecte lingvistice, propoziții), cât și aspecte ilocuționare (aspecte extra-lingvistice: stări intenționale precum credințe și dorințe). Astfel, dacă declarăm ceva, putem crea o realitate ontologică în timp ce dorim să se întâmple. (Searle 2006, 112)

În cazul TB, actul individual de tranzacționare a unei cantități de criptomoneda depinde de intenționalitatea colectivă care se ridică la valabilitatea acestui act, fiind nevoie de un consens colectiv pentru a face să funcționeze sistemul. (Nakamoto 2008, 8)

Wessel Reijers și Mark Coeckelbergh iau în considerare teoriile post-fenomenologice din filosofia tehnologiei despre rolul medierii tehnologice și studiile sociale ale științei și tehnologiei (maparea rețelelor grupurilor sociale sau a actorilor umani și non-umani) pentru a analiza tehnologia blockchain prin conceptualizarea tipului de relație pe care acesta îl constituie între subiect și lumea sa. Astfel, dezvoltarea unor tehnologii precum Bitcoin indică o politică înțeleasă ca interacțiune între discursurile sociale și imaginarele sociale.

Există diferite opinii filozofice asupra modului în care semnificația ontologică a narațiunii poate contribui la înțelegerea noastră a lumii sociale și la felul în care se modelează realitatea socială. Unii cercetători consideră că narațiunea este o abilitate cognitivă instrumentală sau un instrument lingvistic, în timp ce alții o consideră o categorie ontologică legată de modul în care oamenii sunt în lume (Meretoja 2014, 89) sau înțeleg viața umană în sine ca având un caracter narativ. (MacIntyre 2007, 114) O altă diviziune teoretică cu privire la rolul narativului există între o tradiție empirică denunțând narațiunea ca un concept filosofic fundamental (Strawson 2004) și o tradiție

hermeneutică respingând ideea de experiență nemediată de narațiuni și susține că toate reprezentările lumii sociale umane sunt mediate de interpretarea lingvistică umană, (Taylor 1971, 4) că subiectivitatea este întotdeauna mediata de limbaj, semne, simboluri și texte". (Meretoja 2014, 96) Astfel, narațiunea ar trebui să fie înțeleasă ca un aspect ontologic fundamental al realității sociale umane.

Ontologia narativă poate fi folosită în studiul diferitelor aspecte ale lumii noastre sociale. Ricoeur caracterizează narațiunile ca fenomene culturale, și explică de ce narațiunile pot contura realitatea noastră socială: pentru că configurează porțiuni narrative care refac evenimentele sociale (Borisenkova 2010, 93) și, astfel, ne reînnoiesc realitatea socială. Organizarea structurii narrative ne ajută să înțelegem lumea socială, dar, în același timp, înțelegerea lumii sociale este baza oricărei noi structuri narrative.

David Kaplan a stabilit o legătură între lucrarea lui Ricoeur și filozofia tehnologiei. El sugerează că metoda hermeneutică a lui Ricoeur, precum și analiza cercului hermeneutic dintre experiența umană și narațiune pot fi fructuoase în discuțiile despre tehnologie (Kaplan 2006, 43–44) deoarece aceste elemente pot îmbogăți analiza medierii tehnologice prin includerea noțiunii de mediere lingvistică și socială.

Tehnologia blockchain și tehnologiile monetare construite pe baza tehnicii narrative nu organizează oameni și interacțiuni directe între ei, ci mai degrabă cvasi-caractere (de ex., adrese, case de schimb) și cvasi-evenimente (de ex., tranzacții) în cvasi-plotări (de ex., minarea unui bloc). (Ricoeur 1990, 181)

Bibliografie

Borisenkova, Anna. 2010. "Narrative Refiguration of Social Events: Paul Ricoeur's Contribution to Rethinking the Social." *Études Ricoeuriennes / Ricoeur Studies* 1 (1): 87–98. <https://doi.org/10.5195/errs.2010.37>.

- Dainton, Marianne, and Elaine D Zelle. 2011. *Applying Communication Theory for Professional Life: A Practical Introduction*. Thousand Oaks, Calif.: SAGE Publications.
- Fine, Kit. 2001. "The Question of Realism." *Philosophers' Imprint* 1: 1–30.
- Fisher, Walter R. 1984. "Narration as a Human Communication Paradigm: The Case of Public Moral Argument." *Communication Monographs* 51 (1): 1–22. <https://doi.org/10.1080/03637758409390180>.
- Kaplan, David M. 2006. "Paul Ricoeur and the Philosophy of Technology." *Journal of French and Francophone Philosophy* 16 (1/2): 42–56. <https://doi.org/10.5195/jffp.2006.182>.
- List, Christian, and Philip Pettit. 2011. *Group Agency: The Possibility, Design, and Status of Corporate Agents*. Oxford University Press. <http://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:oso/9780199591565.001.0001/acprof-9780199591565>.
- MacIntyre, Alasdair. 2007. *After Virtue: A Study in Moral Theory, Third Edition*. University of Notre Dame Press. <https://muse.jhu.edu/book/52441>.
- Meretoja, Hanna. 2014. "Narrative and Human Existence: Ontology, Epistemology, and Ethics." *New Literary History* 45 (1): 89–109. <https://doi.org/10.1353/nlh.2014.0001>.
- Nakamoto, Satoshi. 2008. "Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System." <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf>.
- Pellauer, David, and Bernard Dauenhauer. 2002. "Paul Ricoeur." <https://plato.stanford.edu/archives/win2016/entries/ricoeur/>.
- Reijers, Wessel, and Mark Coeckelbergh. 2018. "The Blockchain as a Narrative Technology: Investigating the Social Ontology and Normative Configurations of Cryptocurrencies." *Philosophy & Technology* 31 (1): 103–30. <https://doi.org/10.1007/s13347-016-0239-x>.
- Ricoeur, Paul. 1988. "Time and Narrative, Volume 3, Ricoeur, Blamey, Pellauer." 1988. <https://www.press.uchicago.edu/ucp/books/book/chicago/T/b03711629.html>.
- . 1990. *Time and Narrative, Volume 1*. Translated by Kathleen McLaughlin and David Pellauer. 1 edition. Chicago, Ill.: University of Chicago Press.
- Rowland, Robert C. 1988. "The Value of the Rational World and Narrative Paradigms." *Central States Speech Journal* 39 (3–4): 204–17. <https://doi.org/10.1080/10510978809363250>.
- Searle, John. 2006. "Social Ontology: Some Basic Principles." ———. 2010. *Making the Social World: The Structure of Human Civilization*. Oxford University Press. <http://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/acprof:osobl/9780195396171.001.0001/acprof-9780195396171>.
- Spector-Mersel, Gabriela. 2010. "Narrative Research: Time for a Paradigm." *Narrative Inquiry* 20 (1): 204–24. <https://doi.org/10.1075/ni.20.1.10spe>.
- Strawson, Galen. 2004. "Against Narrativity." *Ratio* 17 (4): 428–452.
- Taylor, Charles. 1971. "Interpretation and the Sciences of Man." *The Review of Metaphysics* 25 (1): 3–51. <https://www.jstor.org/stable/20125928>.